

ICOM -CC Konferens i Lissabon 19-23 september 2011

Konferensens tema var " Cultural Heritage-Cultural Identity-The Role of Conservation.

Onsdagen var dagen då konferensens tema behandlades i fyra olika föredrag. Två konservatorer talade om vikten att inkludera de bofasta och samhället, för att skapa intresse för och få hjälp att bevara ett kulturarv. I det här fallet gällde det den antika staden Herculaneum, som begravdes av pimpsten vid Vesuvius utbrott 79 e.Kr. Vid utbrottet bevarades inredningen, som sedan återfanns vid utgrävningen. De kvarter som grävts ut och kan besökas är dock ganska isolerade från de omgivande bostadskvarteren. Man har byggt en hög mur runt området, i syfte att skydda det. De som bor strax utanför muren, kan inte se innanför. Det har lett till att de som bor där inte känner sig delaktiga i stadens historiska arv. Under de senaste decennierna har Herculaneum förfallit. Ett projekt har startat, med deltagare från flera länder där syftet är att göra de nödvändiga reparationer som krävs, men också att engagera stadens invånare och lokala politiker. Man har gjort intervjuer med de personer som var med vid utgrävningarna på 1930-talet. Skolorna har visningar och man gör också visningar för alla intresserade.

Övriga föredrag jag fann intressanta handlade om identifiering av skinndräkter från arkeologiska fynd man gjort i danska mossar. Mossarna har, delvis på grund av sitt låga pH-värde, bevarat både de människor som av olika anledningar begravts där, och deras kläder. Dräkterna av skinn har analyserats med mikroskop, DNA och MSPS (protein sequencing). I en jämförelse med gamla uppgifter om vilken djurart dräkten var tillverkad av och analys med MSPS, kom man fram till olika resultat. DNA-analys kunde däremot inte användas, eftersom skinnet var alltför nedbrutet.

2003 deltog jag i ett FoU-projekt om syrefri förvaring av museiföremål. Ett av Lissabon-konferensens föredrag handlade om en utvärdering man utfört på British Museum, där etnografiska föremål av gummi från museets samlingar packats in i syrefri förvaring. Man studerade klimatet inne i förpackningen med SPME (solid phase micro-extraction), gaskromatografi (GC-MS) och mätte även syrehalten inne i förpackningen. Eftersom gummi utsöndrar volatila gaser vid nedbrytning, ville man undersöka om Ageless kunde förhindra detta. Vid värmetestet med och utan Ageless i förpackningen med gummiföremål, såg man att endast en liten mängd ättiksyra bildats. Förpackningen hindrade också effektivt gummiföremålen från att brytas ner.

En eftermiddag lyssnade jag på flera föredrag från gruppen Ethnographic Collections. Flera föredrag behandlade temat för konferensen; "Cultural Heritage-Cultural Identity". Konservatorer från Pitt Rivers Museum i Oxford berättade hur de arbetat med en utställning med fem äldre dräkter från indianstammen Blackfoot i Kanada. Dräkterna var en gåva till direktören för Hudson Bay Company, som handlade med pälsar och kom senare att skänkas till Pitts River Museum. Blackfoot-stammen drabbades under senare hälften av 1800-talet av epidemier och kom i krig med andra stammar. För dagens Blackfoot-indianer har dräkterna ett starkt symboliskt värde. Dräkterna konserverades i samarbete med människor från Blackfoot-stammen, som gav råd om handhavande och etik i frågan om konservering. Dräkterna ställdes sedan ut i två museer i Kanada och visades för olika grupper i Blackfoot-samhället; både skolungdomar, religiösa ledare och konstnärer och konsthantverkare som diskuterade material och teknik.

ICOM-CC:s metallgrupp kommer att ha en konferens i Edinburgh nästa år. På Lissabon-konferensen fanns dock några föredrag, som berörde metallkonservering. David Thickett talade om silvermynt och

medaljer som ställts ut på British Museum, där den mörkgrå eller grålila patinan förändrats och blivit vit med en matt yta. I motsats till andra föremål av silver, putsas inte mynt och medaljer för att få en blank yta. De skyddas inte heller av lack, utan får ha kvar patinan. Patinan utgörs av silversulfid och/eller silverklorid. Silversulfiden bildas först snabbt på ytan, men efter att metallytan först fått en beläggning av silversulfid, sker reaktionen långsammare. Mynten undersöktes både med svepelektronmikroskop /SEM och FTIR, för att avgöra om de behandlats med skyddande lack. Den vita, matta ytan visade sig bestå av rent silver. Silverkloriden i patinan hade brutits ner av långvarig exponering i starkt ljus.

Konferensen var ett utmärkt tillfälle att få information om vad som händer inom konserveringsfältet, inom de områden man inte själv är verksam. Stipendiet från svenska ICOM gjorde det möjligt för mig att delta i konferensen.

Katarina Lampel

Acta Konserveringscentrum AB